

VAN GOGH

PROJECT

GROEP 7 EN 8

VAN GOGH

In de beginfase was Vincent van Gogh tekenaar.

Na 1883 schilderde hij regelmatig; onderwerpen waren het zware boerenleven.

Na zijn verhuizing in 1885 naar Antwerpen en Parijs zag hij voor het eerst het werk van impressionisten en postimpressionisten.

Zijn donkere, in Holland aangeleerde kleurgebruik was ouderwets.

Hij maakte zich de moderne schilderstijl binnen twee jaar eigen.

Schilderen:

Onderwerp:

Een dorp

Verf:

Gele / bruine / witte / zwarte verf.

Opdracht:

Een klein dorp, de huizen zijn er net als bij ons maar ..... er is ook iets heel vreemds.

Er is n.l. niets rood en niet donkerrood, niets blauw, zelfs de lucht niet.

Dat maakt het dorpje tot iets heel apart.

Er zijn verschillende huizen.

DOCUMENTEN van VAN GOGH

Van Gogh schreef bijna 750 brieven, voornamelijk aan zijn broer Theo. Verder legde hij plakboeken aan, had hij enkele poëziealbums en een verzameling tijdschriftenreproducties. De tijdschriften had hij nodig om zijn vak te leren.

In de brieven uit Nuenen (januari 1884) maakte hij ook schetsjes over onderwerpen die hem bezighielden.

Een brief uit Drenthe (oktober 1883) bevat een schetsblad van boerinnen in klederdracht en het Drentse landschap. (plaggenhut, kleine boerderij, berken)

Ook de brieven uit Frankrijk, die hij aan Theo schreef, bevatten schetsen.

Brief van Van Gogh (september 1883)

*Vanmorgen vroeg heb ik je al geschreven.
Daarna ben ik verder gegaan aan een schilderij van een park in de zon.
Vervolgens heb ik het naar huis gebracht en ben ik weer van huis gegaan
met een onbeschilderd doek en dat is ook af.
En nu heb ik weer zin om je nog eens te schrijven.*

Materiaal:

- Schrijfpapier / pen (brief)
- Oost Indische inkt, kroontjespen (schets)

Opdracht:

- Beschrijf de rest van de dag van Van Gogh.
  - Bedenk: hij schrijft de brief aan Theo van Gogh.
  - Let op: aanhef van de brief
  - Alinea's.
- Maak een schets van het werk dat Van Gogh aan zijn broer stuurt.

VAN GOGH

Tijdens zijn leven schilderde Van Gogh ongeveer 800 schilderijen.

In zijn Franse periode werd hij bekend door zijn contrasterende kleuren en zijn “impastostijl”.

Impastostijl wil zeggen: met wilde, draaiende en kloppende bewegingen van het penseel de verf met dikke lagen op het papier/doek aanbrengen.

Van Gogh smeerde verf met een mes of met een penseel op het doek.

Op die manier zie je structuur.

Impasto:

- Eén eetlepel wit waspoeder of fijn maïsmeel of bakmeel door acht eetlepels tempera roeren, één kleur per potje.
- Met stokjes of een stevig penseel de verf op papier of karton aanbrengen.
- De dikke verflaag een nacht laten drogen.

Onderwerpen:

- Zonnebloemen
- Landschappen

VAN GOGH

Van Gogh: schilderen is voelen.

Van Gogh voelde via zijn ogen en drukte zijn gevoelens uit door middel van zijn penseel.

Kleuren kunnen ons een vrolijk, vredig of opgewonden gevoel geven.

Van Gogh was een emotioneel mens en hij gebruikte kleur op een heel eigen manier om deze gevoelens in zijn schilderijen tot uitdrukking te brengen.

Hij vond geel een warme kleur die je opvrolijkte en hoop gaf.

Geel en blauw gaf hem een “overdag gevoel”.

Van Gogh bracht beweging in zijn werk.

Hij schilderde wervelende kleurige lijnen, beginnend vanuit het middelpunt, steeds groter draaiende cirkels.

Materialen:

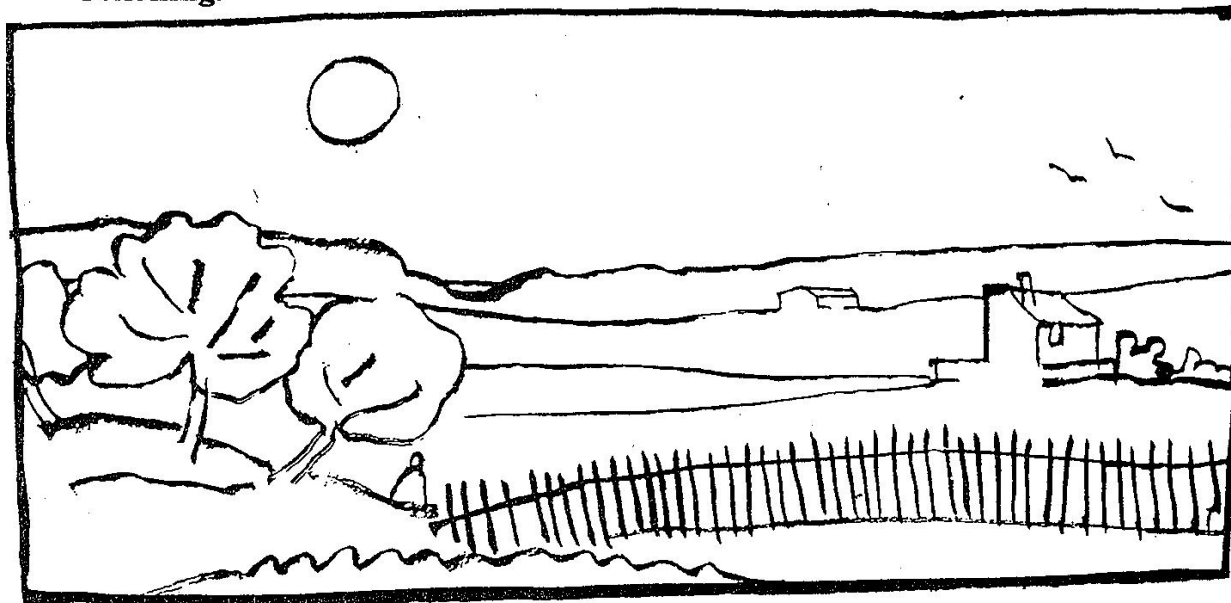
- Verf (tempera), wit, geel oranje.
- Jute of karton of stevig papier.
- Spatel of stevige kwast.

Onderwerpen:

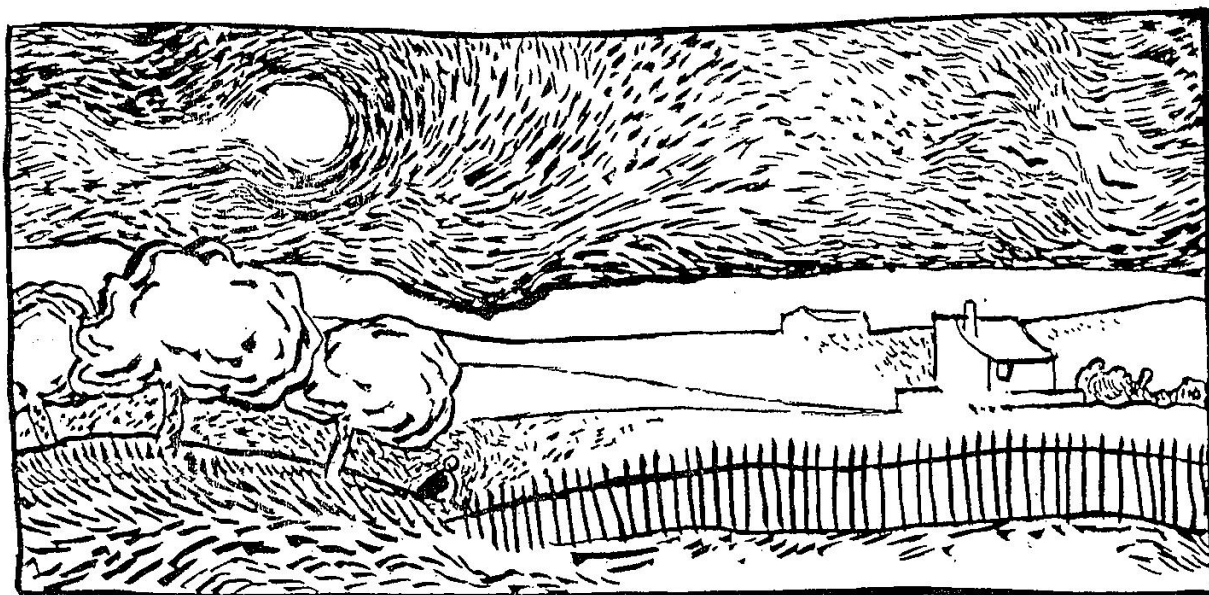
- Nachtelijke hemel.
- Landschappen.

Zie voorbeelden op het volgende blad.

Tekening:

Dit is een landschap. Je ziet de boom, het huis en de zon. Maar je ziet niet hoe warm het is, je merkt niets van de wind en je wordt niet verblind door het licht.

Nu zie je ook de wind .....

Zie: Dada nr. 20, jaargang 4, 1999.
Te bestellen bij Plint, Postbus 64, 5600 AD Eindhoven

GAUGUIN / VAN GOGH

Gauguin en Van Gogh leefden een tijdje samen in 'Het Gele Huis' in Frankrijk.

Het waren twee zeer verschillende mensen met erg verschillende meningen.

Samenwerken ging niet meer.

Van Gogh sneed zijn linkeroor af omdat Gauguin naar de Stille Zuidzee en Tahiti vertrok.

Gauguin schilderde het leven van de inwoners van Tahiti.

Hij gebruikte heldere kleuren en experimenteerde met kleur.

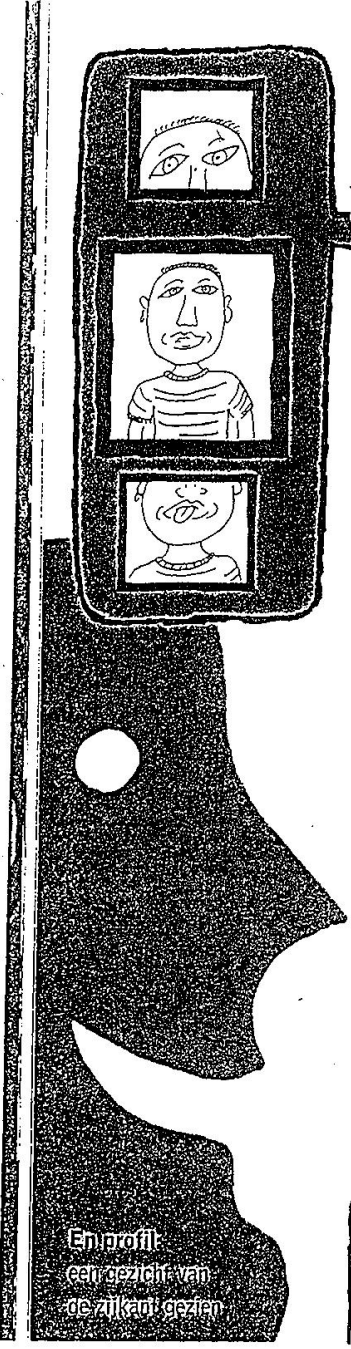
Gauguin kon bijvoorbeeld de lucht geel schilderen, de bergen rood en het gras groen.

Materialen:

- Verf (tempera) in heldere kleuren.
- Papier.
- Penselen.

Opdracht:

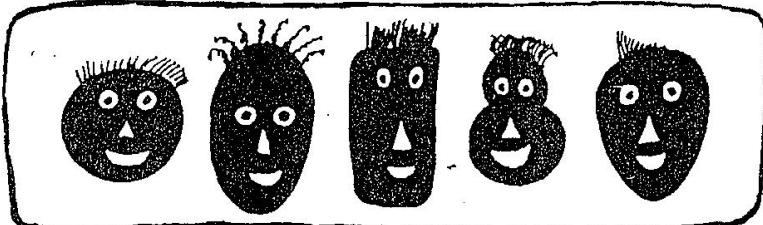
- Bedenk een landschap (meer, bergen, bomen)
- Bedenk kleuren die anders zijn dan de werkelijke kleuren.

En profiel
een gezicht van
de zijkant gezien

Wat ga je afbeelden op je zelfportret?

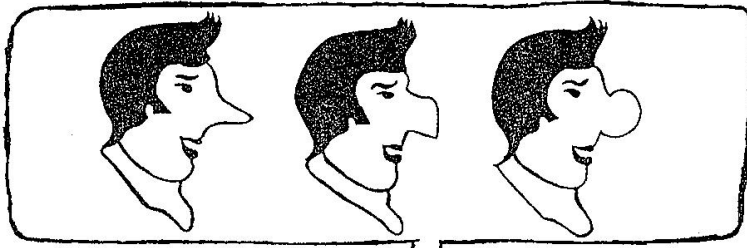
Kijk in de spiegel. Wat ga je afbeelden? In ieder geval je hoofd. Je kunt ook een deel van je lichaam afbeelden. Wat zie je op de achtergrond?

Welke vorm heeft je hoofd?

Welke vorm hebben je ogen?

Welke vorm heeft je neus?

Welke vorm heeft je mond?

Eigenlijk zijn er drie portretten:

1 het levende gezicht

2 het spiegelbeeld (in de spiegel)

3 het getekende zelfportret

zijn face
een gezicht van
de voorkant gezien

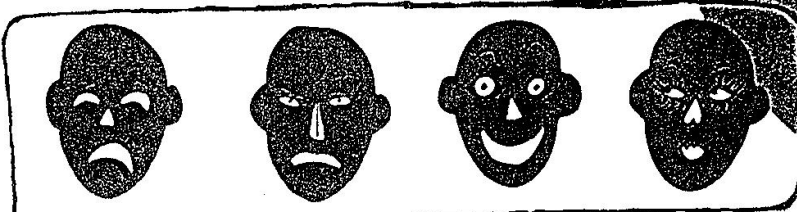
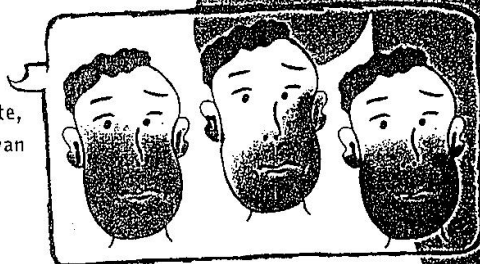

Leuk is het ook om rare beelden te trekken in de spiegel. Opletten dat het geen twaalf uur 's nachts is, want dan ben je de pineut! Dan blijft je gezicht voor altijd zo staan.

Vul in! Ik kijk in de spiegel en zie:

- de vorm van mijn hoofd is .....
- ik heb een ..... mond
- ik heb ..... ogen
- ik heb een ..... neus
- mijn haar is .....
- de kleur van mijn haar is .....
- de kleur van mijn gezicht is .....
- vandaag heb ik een ..... bui

De kleuren van je gezicht kunnen veranderen. Je wordt rood van schaamte, groen van ellende, blauw van de kou. Weet je nog meer voorbeelden?

In wat voor een bui ben je vandaag? Ben je vandaag in een vrolijke bui, of ben je juist verdrietig? Ben je in een ondeugende bui? Of ben je hoos? Ben je gewoon verliefd? Of maak je liever een serieus portret? Kies wat je het leukste vindt.

‘Sterrennacht’ (1889)

Laat op een mooie zwoele zomeravond kijken we naar buiten.
De wind is gaan liggen. De krekels tsjirpen er vrolijk oplos.
Er is niemand op straat. Of toch wel?

Wie is die zwarte schim, die daar voorbijkomt?

Je raadt het al, voor ons is het inmiddels een oude bekende.
Met zijn schilderspullen loopt hij door de straten van St.-Remy.
Dat is een plaatsje dat niet ver van Arles vandaan ligt. Wat is
Vincent van plan?

Hij lijkt een beetje opgewonden. Het is toch veel te laat om nu
nog te gaan schilderen? Vincent gaat iets doen wat hij nog nooit
gedaan heeft. Buiten in het donker, gaat hij het licht van de
nacht schilderen. Op een afstand van het stadje staat hij stil.

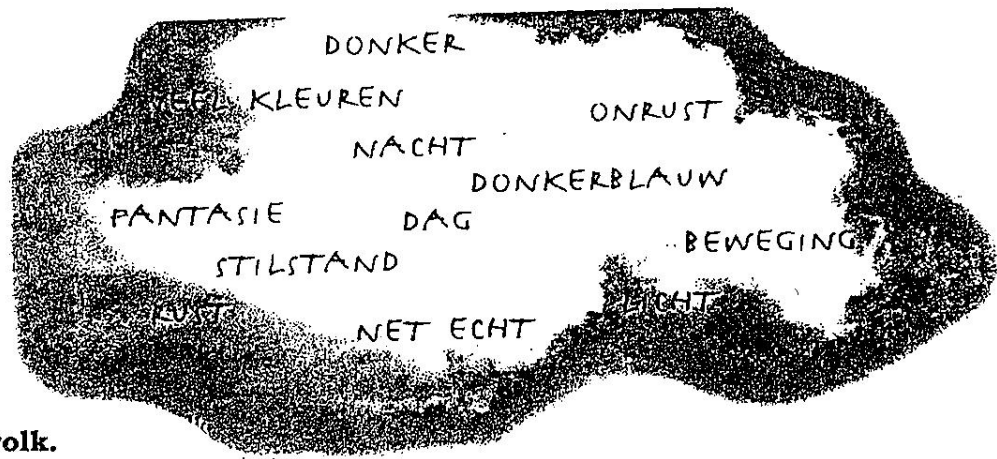
Hij steekt de kaars van zijn lamp aan. De huisjes met hun verlichte vensters lijken
op lampionnen. Op de achtergrond zie je de donkere vormen van de bergen. De
hemel is vol met flonkerende sterren en het schijnsel van de halfvolle maan. Als zijn
ogen aan het donker gewend zijn, gaat hij steeds meer kleuren zien. De nacht is
meestal rustig, maar Vincents ‘Sterrennacht’ niet. Alles beweegt. Behalve de huizen,
die staan er rustig bij. De lucht lijkt wel een woeste zee met donderende golven.

De sterren drijven eromheen. Met gele streepjes heeft hij cirkels rondom de maan
en de sterren geschilderd. Daardoor lijken ze te stralen. Het donker is geschilderd
met verschillende tinten blauw en groen. Het donker is geschilderd met
verschillende tinten blauw en groen. Op de voorgrond zie je twee cipressenbomen.
Ze lijken in een innige omhelzing te staan. Ze golven naar de hemel toe.

Het maanlicht geeft hele andere kleuren aan het landschap dan zonlicht.

Heb je wel eens gezien wat er gebeurt als de maan je kamer binnen schijnt?

Dan krijgt alles een geheimzinnige blauwe gloed.

Woordenwolk.

In de woordenwolk staan woorden die iets zeggen over ‘Arles met irissen’ en ‘Sterrennacht’.

Kijk goed naar de twee schilderijen. Kies de woorden uit die jij het beste bij de schilderijen vindt passen. En vul ze hieronder in:

Arles met irissen

_____

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sterrennacht

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Vrolijk of niet?

Als de zon schijnt zijn de kleuren licht en vrolijk. De lucht is felblauw, het gras is frisgroen.

Op een regenachtige dag ziet alles er grijs uit. Er is weinig licht en weinig kleur. Een schilderij met kleuren zoals bruin, zwart en grijs ziet er somber uit.

Gebruik je zonnige kleuren dan ziet het er vrolijk uit.

Bronnen:

- Tijdschrift Dada	Uitg. Plint
- Werkboek In het zonnige zuiden	Uitg. Van Gogh Museum
- Kinderen ontdekken de grote kunstenaars	Mary Ann F. Kohl
	Kim Solga
	Uitg. Panta Rhei
- Het atelier van het Zuiden	Uitg. Van Gogh Museum

Medewerkers:

M. Knecht, OBS De Werkhorst
Annelies Arling, OBS De Wenke
Simon Achterveld, CBS De Bron
Marian Wanders, CBS De Bron
Berber van Strien, CBS De Bron